

Datum

12 november 2019

Universiteit

Vrije Universiteit Amsterdam

Promotoren

Henk Bakker en Fernando Enns

Vraagstelling

'To what extent is John Howard Yoder's 'diaspora as mission' ecclesiology coherent and helpful for engaging contemporary (post-Christendom Western) ecclesiological questions?'

Oppositie

Ad de Bruijne (TUK), Paul Martens (Baylor University), Marianne Moyaert (VU), Michael Mulder (TUA) en Lina Toth (University of West Scotland)

Diaspora as Mission: John Howard Yoder, Jeremiah 29 and the Shape and Mission of the Church

Geroepen tot leven in verstrooiing?

De laatste paar jaar ben ik bezig geweest met de vraag wat het betekent om kerk te zijn in deze tijd. Dat heb ik gedaan door betrokken te zijn bij gemeentestichting in een zogenaamde Vogelaarwijk, door te werken als predikant in een stad als Deventer, maar ook door onderzoek. Op 12 november 2019 verdedigde ik het resultaat daarvan, mijn proefschrift, aan de Vrije Universiteit te Amsterdam.

De tijd waarin we leven wordt regelmatig post-christendom genoemd. De kerk wordt kleiner, minder invloedrijk en minder vanzelfsprekend in de westerse cultuur. Sommigen zien dit vooral als een verlies. Anderen, zoals de Amerikaanse theoloog John Howard Yoder, zien dat anders.

Yoder gebruikt de brief van Jeremia aan de ballingen in Babel (Jeremia 29) om te beschrij-

ven hoe Gods volk, zowel jodendom als kerk, geroepen is om in de verstrooiing te leven. De sociale vorm die deze verstrooide gemeenschappen hebben functioneren als goed nieuws voor de maatschappij waar ze deel van uit maken. Dat is Yoders overtuiging. Ik heb onderzocht of dit theologisch gezien klopt en hoe dit er in de praktijk uit kan zien.

Tegengeluiden

Vanuit de theologische reflectie, maar ook vanuit de drie onderzochte geloofsgemeenschappen kwamen er verschillende kritische tegengeluiden.

Het belangrijkste hiervan is het hoog idealistische gehalte van Yoders visie op de kerk. Dit idealisme leidt tot allerlei grenzeloosheid, regelmatig resulterend in moeheid, burn-out en ontmoediging.

Die grenzeloosheid is ook te zien in Yoders eigen leven, waarin hij vrouwen misbruikte vanuit het idee dat we in een nieuwe eschatologische tijd leven. Deze vorm van idealistische grenzeloosheid is natuurlijk nog schadelijker geweest, alleen al voor de levens van de vrouwen die dit overkomen is.

Idealistisch

Wat betekent kerk-zijn in deze tijd? Wat zijn de perspectieven en wat zijn de valkuilen?

Mijn onderzoek deed daar concrete voorstellen voor, vanuit een kritische houding en in gesprek met de laatste ecclesiologische ontwikkelingen. Hoewel Yoders benadering veel oplevert voor het nadenken over kerk-zijn in deze tijd, is het idealistische karakter van zijn visie op de kerk zijn grootste zwakte.

Dialoog en diaspora

De opponenten waren Ad de Bruijne (Theologische Universiteit Kampen), Paul Martens (Baylor University), Marianne Moyaert (Vrije Universiteit Amsterdam), Michael Mulder (Theologische Universiteit Apeldoorn) en Lina Toth (University of West Scotland).

Onder leiding van Bert Jan Lietaert Peerbolte werd mij na het lekenpraatje vijftig minuten lang het vuur na aan de schenen gelegd. De sfeer was kritisch maar welwillend.

De vragen waaierden breed uit: van vragen over joods-christelijke dialoog, de rol van de kerk in de maatschappij, Zygmunt Baumans duiding van onze tijd, kerkelijk idealisme tot de zware of moeilijke kanten van leven in diaspora. Vanwege het internationale gezelschap was de verdediging in het Engels. Het geheel werd gehonoreerd met een cum laude.

Daniël (dr. D.) Drost is docent en onderzoeker aan het Baptisten Seminarium, VU Amsterdam, en predikant te Deventer.
E daniel.drost@baptisten.nl